

DONATU (*izbor*)

Vpraševal sem se, kako se je mogoče tako spreobrniti, da se kar na mah sleče, kar je prirojeno ali pa se je po dolgi navadi že močno vraslo? Oboje je pognalo globoke in daleč noter segajoče korenine. Kdaj bo postal skromen v jedi, kdor je navajen slastnih poedin in potratnih gostij? Kako se bo ponižal do navadne in preproste obleke, kdor je z dragoceno obleko v zlatu in škrlatu vzbujal pozornost? Tisti, ki so ga veselile butarice, ne more živeti brez častnih mest in slave. Zmeraj ga bo z mamljivo močjo vabilo vino, napihovala ošabnost, podžigala jeza, vznemirjala grabežljivost, spodbujala krutost, veselila častihlepnost in vnemala nečistost.

Tako sem sam pri sebi pogosto mislil. Kajti tudi sam sem bil v prejšnjem življenju zamotan v mnoge zmote in nisem verjel, da bi se jih mogel rešiti. Stregel sem svojim pregreham, in ker nisem pričakoval, da bi se poboljšal, sem s svojimi slabostmi živel kakor s starimi prijatelji. Ko pa mi je voda, ki prerodi, izmila madeže prejšnjega življenja in se je v osvobojeno in očiščeno srce naselila luč od zgoraj, me je drugo rojstvo z Duhom iz nebes prenovilo v novega človeka. Tako je na čudovit način postalo resnica, kar sem prej dvomil: odprlo se mi je, kar je bilo zaprto; razjasnilo se je, kar je bilo prej temno; postalo je lahko, kar sem prej imel za težko in nemogoče. Spoznal sem: kar je bilo prej v meni meseno in grešno, je Sveti Duh oživil in postalo je Božje.

Sam veš, da se s tem ne ponašam, ker lastna hvala je zoprna. Vse je pa Božji dar, ne človekovo zasluženje. Ker vera mi da moč, da več ne grešim. Trdim, da je vse Božja milost, kar smo. (I, 3-4) ...

Če s trdnim korakom hodiš po poti nedolžnosti in pravičnosti, če se Boga oklepaš z vsemi močmi in vsem srcem in si samo to, kar si postal (to je kristjan), se ti podeli toliko moči, kolikor se ti pomnoži duhovna milost. Kajti, ko prejemo darove od Boga, ni mere ali meje, kakor je pri zemeljskih dobrinah. Duha, ki se bogato izliva, ne omejujejo nobene meje in ga ne ovirajo zapornice, kot vodo v strugi. Vedno bogato priteka: samo naše srce mora žejati po Njem. Kolikor prinesemo močne vere h krstu, toliko milosti zajemamo iz studenca. (I, 5)

Poglej, kako razbojniki zapirajo ceste, kako gusarji gospodarijo na morju, kako povsod divjajo vojne, po vsem svetu teče kri od medsebojnega klanja. Če posameznik koga umori, stori zločin; če se pa to dela v imenu države, pravijo, da je to pogum. Na gladiatorskih igrah človeka umorijo za zabavo, ko se učijo zločinov. Tam je večšina, če zna kdo moriti, in slava, če mori. Čeprav se pri igrah vstopnina zviša, gledajo očetje svoje sinove, brat in sestra brata, mati je deležna srčne žalosti, ko se sin bori z zvermi ali z gladiatorji in umre. (I, 6-7)

Po zasebnih hišah se vrši gnusno nečistovanje, na sodiščih je doma krivičnost in podkupljivost. Ta podtakne oporoko, oni jo z goljufijo sestavi; tu otrokom vzamejo dediščino, tam se tujcem prizna imetje, sovražnika se po krivici osumi, priča se očrni. Ni strahu pred zakoni ne pred preiskovalnim sodnikom. Greh je že, če je kdo nedolžen med krivičnimi in kdor ne posnema hudobnih, jim je že v spotiko. Pravica se je pobotala z grehom, in kar se javno počenja, postane dovoljeno. (III, 10)

Pridobivajo si travnik za travnikom, izpodrivajo revne mejaše in večajo svoja velikanska zemljišča. Čeprav imajo zbrane ali v zemlji zakopane težke zaklade zlata in srebra in velikanske vsote denarja, trepetajo za svoje bogastvo pred roparji in morilci. Miru nimajo niti pred večjim bogatašem, da jih ne bi iz sovražne zavisti tožil po krivici. Tak človek ne more mirno jesti ne spati. Pri pojedini vzdihuje, čeprav pije iz dragocene čaše. Ne odpočije se niti v mehki postelji in se ne zaveda, da ga zlato veže kot veriga, in je pravzaprav suženj bogastvu. (III, 12)

Ko pomislimo, kako nas je zagrizen sovražnik zvijačno zapeljeval, bomo bolj ljubili novo življenje in obsodili prejšnje. ... Kakor sonce samo od sebe sije, dež rosi, studenec namaka zemljo, tako se nebeški Duh sam vlije v človeka. Ko duša pogleda v nebo in spozna svojega Stvarnika, se že povzpne nad sonce in nad sleherno zemeljsko oblast in postane to, kar veruje, da je. (III,14)

Živi trezno in neomadeževano. Neprestano moli ali beri Sveto pismo. Zdaj govori ti z Bogom, potem naj Bog govori s teboj. Kogar on obogati, njega nihče ne pahne v uboštvo. Ne more trpeti pomanjkanja ta, ki mu je enkrat nebeška jed nasitila srce. Z zlatom okrašeni stropi in z dragocenimi marmornatimi ploščami obložene hiše se ti zazdijo umazane, ko se zaveš, da je tvoje očiščeno srce pravzaprav tvoja hiša, kamor se je Gospod naselil kakor v tempelj in kamor je prišel prebivat Sveti Duh. Poslikajmo to hišo z barvo nedolžnosti, razsvetlimo jo z lučjo pravičnosti! Nikoli se ne bo porušila od velike starosti in ne bo je kazila obledela barva na steni ali počrnelo zlato. Ne more se uničiti in propasti. Lahko se samo spremeni na boljše, ko bo poveljano telo vstalo. (III,15)

Toliko za zdaj na kratko, predragi Donat. Ker so zdaj počitnice in čas za oddih, veselo preživiva, kar je še tega dne, ko sonce že zahaja, pa tudi ura večerje naj ne bo brez nebeške milosti. Pri skromni večerji naj se oglasijo psalmi. Dober spomin imaš in prijeten glas, zato začni peti kakor navadno. Svoje drage najbolj poživiš, če kaj duhovnega slišimo, če naša ušesa poboža pobožen spev. (III,16)

Svetega Cecilija Ciprijana
Izbrani spisi, Traktati,
poslovenil F. K. Lukman,
Ljubljana 1943, str. 39-52.